

Głos

OGÓLNOPOLSKIEGO STOWARZYSZENIA KADRY KIEROWNICZEJ OŚWIATY

przygotowany na otwartą debatę dotyczącą edukacji

(MEN, 29 maja 2006)

WSTĘP

Podstawowym problemem polskiej oświaty jest brak wielopłaszczyznowego i długofalowego programu działań, opartego na rzetelnej diagnozie, który byłby systematycznie i konsekwentnie wdrażany.

Stowarzyszeni dyrektorzy obserwują podejmowanie działań doraźnych, częściej dotyczących skutków zjawisk, rzadziej ich przyczyn. Na kadrze zarządzającej oświatą wywiera to niekorzystne wrażenie. Potrzebujemy działań mniej spektakularnych, lecz bardziej profesjonalnych.

Brak długofalowego, poddanego społecznej konsultacji planu powoduje w efekcie konstruowanie naprędce pomysłów „naprawy” „zmiany”, nacechowanych brakiem wiedzy na temat sposobów ich realizacji. Nie prowadzi się rzetelnej diagnozy takich działań. Nie bada się ich skuteczności.

W ten sposób nie osiąga się pożądaných efektów, nie dokonuje pozytywnych zmian, utrzymując jednocześnie pozór ciągłego działania na rzecz jakości.

Co gorsza, tak działając, władze oświatowe narażają się na utratę szacunku wykonawców planów resortu.

TEZY GŁÓWNE:

Jak OSKKO wielokroć sygnalizowało, szkole potrzebne są zmiany systemowe. Zmiany, które dokonać się muszą jednocześnie na kilku płaszczyznach, w sposób kompleksowy, spójny i celowy.

Najczęściej wskazywane przez członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty jako pożądane, są zmiany w obszarach:

Prawo oświatowe

Mamy do czynienia już nie z inflacją, a hiperinflacją prawa. Kontrolę nad przepisami stracili już nawet prawodawcy, czego dowodem są sprzeczności pomiędzy rozporządzeniami oraz pomiędzy Ustawami i przepisami wykonawczymi do nich (choćby artykuł 64 KN), a także taka konstrukcja przepisów, która pozwala na wielorakie ich interpretacje.

Prosimy o zajęcia stanowiska w sprawie aktów prawnych będących obecnie w fazie projektu-apelujemy zwłaszcza o informację na temat Ustawy o Systemie Oświaty, której projekt zawiera zmiany popierane przez Stowarzyszenie, dotyczące wdrożenia alternatywnych form edukacji przedszkolnej.

Domagamy się zmian przepisów, blokujących właściwą organizację pracy szkoły, zawartych m.in. w Karcie Nauczyciela, jak najszybszego przedstawienia projektów koniecznych dla właściwej pracy szkół Rozporządzeń- m.in. w sprawie kwalifikacji nauczycieli, czy realizacji obowiązku szkolnego.

Standardy pracy szkół:

Ważne dla prawidłowego funkcjonowania szkół jest ustalenie **standardów organizacyjnych, finansowych i materialnych** ich funkcjonowania.

Dopiero na tej bazie można w sposób pożądanym realizować jakościowe standardy pracy szkół (bolączką szkół jest np. rezygnacja ze standardów zatrudnienia nauczycieli i tworzenie w konsekwencji klas 40sto osobowych).

Proponujemy **stworzenie standardu podstawowych usług edukacyjnych dla ucznia**, rodzaju „teczki dla ucznia”, w której mieściłyby się niezbywalne szkolne uczniowskie prawa - jednakowe w gminach bogatych i biednych, miejskich i wiejskich, zawierającej m.in. dostęp do biblioteki, prawo do przestrzeni szkolnej, możliwość skorzystania z dożywiania i inne.

Status dyrektorów:

Niejasna sytuacja dyrektora, brak ściśle określonego podziału kompetencji pomiędzy nim, organem prowadzącym, czy nadzorującym stwarza sytuację niesprzyjającą prawidłowemu funkcjonowaniu szkół. Dwuwładza, której dyrektor szkoły doświadcza nie pozwala mu na realizację w sposób pełny autonomii szkoły, a przede wszystkim utrudnia obronę praw uczniów i rodziców do należytej edukacji.

Selekcja do zawodu:

Konieczne są działania na rzecz zmiany sposobu kształcenia nauczycieli, sposób naboru do zawodu, a także doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Nadzór pedagogiczny

Szkoły tracą swoją autonomię. Jeśli chcemy mieć szkoły twórcze, różniące się między sobą, musimy uznać dyrektorów szkół za organ właściwy do podejmowania działań na rzecz jakości szkół. Ciągła kontrola, narzucanie działań, ankietowanie, zlecenia tworzenia zbędnych programów, to wszystko zamiast umacniać szkoły, osłabia je. OSKKO przeprowadziło badania dotyczące nadzoru dostępnego:

<http://oskko.edu.pl/oskko/nadzorOSKKO.html> i w tym dokumencie zaproponowało alternatywne rozwiązania. (dokument w załączeniu)

Awans zawodowy

Nie ma wystarczających dowodów na pożytek dla ucznia płynący z systemu awansu, jest natomiast wiele zarzutów.

Jest tak, ponieważ m.in.:

- Nigdy nie zbadano skuteczności działania awansu zawodowego nauczycieli w kontekście jakości pracy szkoły. MEN nie prowadzi takich badań, co przyznali jego pracownicy na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży 25.04.2006r.
- Nie ma żadnych rozwiązań dotyczących motywowania nauczycieli dyplomowanych.

Należy zarzucić skomplikowany i sztuczny system "awansu" na rzecz **modelu zarządzania wewnątrzszkolnego** stosowanego na różne sposoby we wszystkich krajach Europy zachodniej. Nie stosuje takich rozwiązań Polska.

Należy zmierzać do **utworzenia formalnych stanowisk liderów w szkole**: szefów zespołów przedmiotowych, wychowawczych, szkolnych koordynatorów itp. (opracowanie problematyki w załączeniu)

Awans rzeczywisty – to awans pionowy, to możliwość realizowania ambicji nauczycielskich.

Zwracamy uwagę na konieczność dokonania badań na temat realizacji ambicji kierowniczych nauczycieli, przywództwa w szkole. Polska zaniedbała tworzenie tegorocznego raportu OECD na ten temat. Dysponujemy projektem działań – nie wszystko jeszcze jest stracone.

WYCHOWANIE W SZKOLE

Popierając działania MEN na rzecz monitorowania szkół, blokowania dostępu do niewłaściwych stron w internecie, OSKKO uznaje je za doraźne rozwiązania nie likwidujące w żaden sposób przyczyn problemów wychowawczych w szkołach.

Stowarzyszona kadra kierownicza- praktycy oświatowi, od długiego już czasu wskazuje na rzeczywiste możliwości wspomagania szkół w tym zakresie

- rzetelne kształcenie przyszłych nauczycieli na studiach pedagogicznych, z koniecznością odbywania przez nich długotrwałych praktyk lub wolontariatu w szkołach i innych placówkach dla dzieci i młodzieży

- ustanowienie obowiązku zatrudnienia pedagogów lub psychologów w szkole- co najmniej na poziomie gminy,
- ustalenie standardów zatrudnienia nauczycieli i idące za tym zmniejszenie liczebności klas,
- nadzorowanie działań samorządów na rzecz racjonalizacji sieci szkół- zapobieganie tworzeniu szkół bardzo licznych, dwuzmianowych, z nadmierną ilością uczniów,
- przekazanie środków na organizację zajęć pozalekcyjnych dla uczniów,
- organizowanie świetlic dla uczniów dojeżdżających i innych- popołudniowych,
- udostępnianie dzieciom i młodzieży boisk, sal gimnastycznych, pracowni komputerowych, poprzez przekazanie środków na ten cel

- przekazanie szkołom środków na monitorowanie „stref zagrożeń”- jakim są m.in. dowozy uczniów do szkół (dowożone środkami komunikacji państwowej pozbawione są opiekuna podczas drogi)
- podjęcie działań odciążający nauczycieli od prac biurokratycznych na rzecz bycia z uczniami, pracy z nimi.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty sygnalizuje także konieczność rozwiązania wielu szczegółowych problemów, wśród których mieszczą się m.in. opieka zdrowotna w szkołach i placówkach, kształcenie zawodowe młodzieży, terminy matur, sytuacja dzieci niepełnosprawnych i tych o specyficznych potrzebach edukacyjnych, doradztwo metodyczne dla nauczycieli - o wszystkich tych problemach OSKKO jest gotowe dyskutować, zgłaszać problemy oraz wspomagać w szukaniu rozwiązań.

Jednocześnie OSKKO zwraca uwagę na brak rzetelnego dialogu społecznego prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Konsultacja jako forma właściwa dla kontaktu administracji rządowej z partnerami społecznymi, mająca na celu uzyskanie opinii na temat

proponowanych przez administrację rozwiązań nie ma pozoru rzetelności, w związku z często niemożliwymi do utrzymania wyznaczonymi na odpowiedź terminami. **Obserwujemy kilkudniowe terminy konsultacji projektów rozporządzeń, co odbiera im szansę na stanie się merytorycznie przygotowanymi. To powoduje tworzenie złego – bo nie skonsultowanego ze środowiskiem prawa.**

Stowarzyszenie domaga się, by MEN przywróciło stan właściwy konsultacjom projektów aktów prawnych.

Stowarzyszenie apeluje także o informowanie społeczeństwa o wdrożeniu nowych rozwiązań planowanych przez Ministerstwo, do czasu, gdy rzeczywiście możliwa stanie się realizacja tych planów, czyli po rzetelnej diagnozie problemu.

Kadra kierownicza stojąca na pierwszej linii kontaktu z rodzicami jest obarczana odpowiedzialnością za rozwiązania nieopatrznie nagłośnione przez Ministerstwo i Rząd, z których wobec trudności we wdrożeniu Ministerstwo zrezygnowało. Najbardziej spektakularnym przykładem, który w ostatnich dniach dotknął dyrektorów i nauczycieli polskich szkół, jest sprawa sprzedaży podręczników w szkołach.